

HOTĂRÎREA CURȚII CONSTITUȚIONALE
pentru controlul constituționalității unor prevederi ale
art.I pct.22 și art.II-V din Legea nr.358-XV din 31 iulie 2003
"Pentru modificarea și completarea unor acte legislative"

Nr.9 din 30.03.2004

Monitorul Oficial al R.Moldova nr.61-63/15 din 16.04.2004

* * *

În numele Republicii Moldova,
Curtea Constituțională în componența:
Victor PUȘCAȘ - președinte
Mircea IUGA - judecător
Constantin LOZOVANU - judecător
Dumitru PULBERE - judecător
Elena SAFALERU - judecător-raportor
Ion VASILATI - judecător

cu participarea grefierului Maia Țurcan, deputatului în Parlament Iulian Glavan, autor al sesizării, reprezentantului permanent al Parlamentului la Curtea Constituțională Ion Mîțu, viceministrului muncii și protecției sociale Anghelina Apostol, în lipsa deputatului în Parlament Andrei Conișescu, autor al sesizării, legal citat, conducîndu-se după art.135 alin.(1) lit.a) din Constituție, art.4 alin.(1) lit.a) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, art.4 alin.(1) lit.a), art.16 alin.(1) din Codul jurisdicției constituționale, a examinat în ședință plenară deschisă dosarul privind controlul constituționalității unor prevederi ale art.I pct.22 și art.II-V din Legea nr.358-XV din 31 iulie 2003 "Pentru modificarea și completarea unor acte legislative".

Drept temei pentru examinarea dosarului au servit sesizările deputaților în Parlament Andrei Conișescu și Iulian Glavan, depuse la 5 ianuarie și, respectiv, 11 februarie 2004, în conformitate cu art.24 și art.25 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, art.38 și art.39 din Codul jurisdicției constituționale.

Prin deciziile Curții Constituționale din 19 ianuarie și 16 februarie 2004 sesizările au fost acceptate spre examinare în fond și conexate într-un dosar.

Examinînd materialele dosarului, punctele de vedere comunicate de Parlament, Președintele Republicii Moldova, Guvern, Ministerul Justiției, Ministerul Muncii și Protecției Sociale, Ministerul Finanțelor, Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova, Confederația Sindicatelor din Republica Moldova, Confederația Sindicatelor Libere din Republica Moldova "Solidaritate", Federația Sindicatelor Angajaților din Serviciile Publice "SindASP", audiind informația prezentată de judecătorul-raportor și argumentele expuse de participanții la proces,

Curtea Constituțională

a constatat:

1. La 31 iulie 2003 Parlamentul a adoptat Legea nr.358-XV "Pentru modificarea și completarea unor acte legislative"* (în continuare - Legea nr.358-XV).

* M.O., 2003, nr.173-176, art.742.

octombrie 1998 "Privind pensiile de asigurări sociale de stat"* (în continuare - Legea nr.156-XIV) a fost completată cu un capitol nou - VI, intitulat "Pensii pentru unele categorii de cetățeni", care reglementează condițiile de stabilire și plată a pensiilor deputaților în Parlament, membrilor Guvernului, funcționarilor publici și aleșilor locali.

* M.O., 1998, nr.111-113, art.683 (republicată în M.O., 2004, nr.42-44, art. 247).

Potrivit art.43, art.44 și art.46 din Legea nr.156-XIV în redacția Legii nr.358-XV, asiguratul care a atins vârsta de pensionare, specificată la art.41 alin.(1), și a realizat stagiul total de cotizare, prevăzut la art.42 alin.(1) din Legea privind pensiile de asigurări sociale de stat, are dreptul la pensie, calculată în cuantum de 42% din venitul mediu lunar asigurat.

Cuantumul pensiei asiguraților, care au activat în calitate de deputat în Parlament sau membru de Guvern, constituie 42% din venitul mediu lunar asigurat al deputatului sau membrului de Guvern în exercițiu în funcția respectivă deținută în Parlament sau Guvern la data stabilirii pensiei. Cuantumul pensiei funcționarilor publici și aleșilor locali constituie 42% din venitul mediu lunar asigurat, determinat în conformitate cu art.45 și art.46 din Legea nr.156-XIV.

Art.47 din Legea nr.156-XIV reglementează plata sporului la pensiile funcționarilor publici și aleșilor locali, iar art.49 din aceeași lege prevede sursa de finanțare a pensiilor și sporurilor la pensiile persoanelor specificate la art.43, 44 și 46.

Potrivit art.48 din Legea nr.156-XIV, intitulat "Plata pensiilor și sporurilor":

(1) Persoanelor specificate la art.43, 44 și 46 pensiile se plătesc după cum urmează:

a) persoanelor care nu realizează venituri pasibile de asigurări sociale de stat pensiile se plătesc integral;

b) persoanelor care realizează venituri pasibile de asigurări sociale de stat, pînă la atingerea vârstei de pensionare prevăzute la art.41 alin.(1), pensiile nu se plătesc;

c) persoanelor care realizează venituri pasibile de asigurări sociale de stat, după atingerea vârstei de pensionare, pensiile se plătesc integral.

(2) Sporurile la pensii se plătesc persoanelor care nu realizează venituri pasibile de asigurări sociale de stat.

Art.50, intitulat "Pensiile în plată la 1 ianuarie 2004", prevede că:

(1) Pensiile în plată la 1 ianuarie 2004 ale persoanelor specificate la alin.(2) se păstrează în cuantumul stabilit și se indexează conform art.13.

(2) Deputaților și membrilor de Guvern, persoanelor care au ocupat funcții în serviciul public sau au activat în funcția de președinte, vicepreședinte al consiliului raional (județean) sau primar, pensia stabilită pînă la 1 ianuarie 2004 se plătește după cum urmează:

a) persoanelor care nu realizează venituri pasibile de asigurări sociale de stat pensiile se plătesc integral;

b) persoanelor care realizează venituri pasibile de asigurări sociale de stat pînă la atingerea vârstei de pensionare prevăzute la art.41 alin.(1), pensiile nu se plătesc, iar după atingerea vârstei de pensionare se plătesc în mărime de 50% din pensia stabilită.

(3) Drepturile de pensie stabilite persoanelor specificate la alin.(2) pot fi reexamineate în condițiile prevăzute la art.43, 44, 46 și

47.

Prin art.II - V din Legea nr.358-XV au fost abrogate un șir de articole din Legea nr.39-XIII din 7 aprilie 1994 "Despre statutul deputatului în Parlament"* (în continuare - Legea nr.39-XIII), Legea serviciului public nr.443-XIII din 4 mai 1995** (în continuare - Legea nr.443-XIII), Legea nr.760-XIV din 24 decembrie 1999 "Privind garanțiile sociale ale membrilor Guvernului în cazul demisionării, reorganizării Guvernului sau expirării mandatului său"*** (în continuare - Legea nr.760-XIV) și Legea nr.768-XIV din 2 februarie 2000 "Privind statutul alesului local"**** (în continuare - Legea nr.768-XIV), articolele respective avînd drept obiect stabilirea și plata pensiilor.

* M.O., 1994, nr.4, art.78 (republicată în M.O., 2000, nr.57-58, art.373).

** M.O., 1995, nr.61, art.681.

*** M.O., 2000, nr.8-9, art.43.

**** M.O., 2000, nr.34, art.231.

2. Semnatarii sesizărilor, deputații în Parlament Andrei Conișescu și Iulian Glavan, relevă că prin completările operate în Legea nr.156-XIV legislativul a încălcat un șir de norme constituționale privind statutul juridic al deputaților în Parlament, membrilor de Guvern, funcționarilor publici și aleșilor locali, diminuînd esențial garanțiile lor sociale. Ei menționează că Strategia reformei sistemului de asigurare cu pensii în Republica Moldova, aprobată prin Hotărîrea Parlamentului nr.141-XIV din 23 septembrie 1998, nu prevede reducerea cuantumului pensiei și suspendarea plății pensiilor stabilite categoriilor respective de persoane.

Potrivit noilor prevederi legale, pensiile stabilite acestor categorii de persoane se plătesc integral cu condiția încetării exercitării funcțiilor deținute. Semnatarii sesizărilor consideră că prin această restricție legislativul a instituit temeuri noi pentru încetarea exercitării funcțiilor deținute de către persoanele de stat, ceea ce contravine art.69 alin.(2) și art.100 din Constituție, precum și Codului muncii, care nu prevede asemenea restricții. În opinia lor, privarea categoriilor de persoane menționate în capitolul VI din Legea nr.156-XIV de dreptul de a primi pensia și salariul integral contravine art.6, art.16, art.43 alin.(1) și art.54 din Constituție.

În opinia semnatarilor sesizărilor, modificările și completările operate în Legea nr.156-XIV, precum și în actele normative ce reglementează asigurarea cu pensii a categoriilor respective de persoane, sînt discriminatorii, contravin principiilor constituționale privind echitatea și egalitatea tuturor în fața legii, neretroactivitatea legii și nu se subsumează hotărîrilor anterioare ale Curții Constituționale în probleme similare.

Ei consideră că art.I pct.22 din Legea nr.358-XV a fost adoptat cu încălcarea dispozițiilor art.6, art.16, art.43, art.47, art.54, art.56, art.68-71, art.99, art.100, art.102, art.112, art.113 și art.140 din Constituție, art.7 din Declarația Universală a Drepturilor Omului și art.2 alin.2 din Pactul internațional cu privire la drepturile economice sociale și culturale.

3. Examinînd prevederile legale contestate și raportîndu-le la dispozițiile Constituției, legislației naționale și actelor internaționale în domeniu, Curtea reține următoarele.

Favorizarea progresului social și crearea condițiilor pentru creșterea calității vieții constituie obiective prioritare ale Republicii Moldova. Promovîndu-le cu consecvență, Republica Moldova își afirmă astfel respectul pentru drepturile fundamentale ale omului,

enunțate în Declarația Universală a Drepturilor Omului (adoptată și proclamată de Adunarea Generală a ONU prin Rezoluția 217 A (III) din 10 decembrie 1948, semnată de Republica Moldova la 28 iulie 1990)* și în alte acte internaționale.

* Tratatate internaționale, 1998, vol.1, pag.9-17.

Aderînd, la 28 iulie 1990, la Pactul internațional cu privire la drepturile economice, sociale și culturale, adoptat la 16 decembrie 1966 la New-York*, în conformitate cu prevederile art.2 alin.1 ale acestuia, Republica Moldova s-a angajat să acționeze atît prin propriul său efort, cît și prin asistență și cooperare internațională, folosind la maximum resursele sale disponibile pentru ca exercitarea deplină a drepturilor recunoscute de Pact să fie asigurată progresiv prin toate mijloacele adecvate, inclusiv prin adoptarea de măsuri legislative.

* Tratatate internaționale, 1998, vol.1, pag.20.

Punînd în sarcina statului obligația de a lua măsuri în vederea garantării unui nivel de trai decent cetățenilor săi, legiuitorul constituant a consfințit dreptul lor la condiții normale de viață, care să le asigure sănătatea și bunăstarea, precum și serviciile sociale necesare.

Dispozițiile Constituției (art.43 alin.(1) și art.47) garantează și protejează drepturile omului la muncă și la protecția muncii, la asistență și protecție socială, la asigurare în caz de șomaj, boală, invaliditate, bătrînețe sau în alte cazuri de pierdere a mijloacelor de subzistență, în urma unor împrejurări independente de voința lor.

Problemele legate de punerea în aplicare și respectarea garanțiilor privind protejarea drepturilor sociale ale cetățenilor își găsesc reflectare în mod prioritar în legile privind sistemul public de asigurări sociale, privind pensiile de asigurări sociale de stat, precum și în alte acte normative.

4. Protejarea drepturilor, libertăților, intereselor legitime ale cetățenilor, respectarea principiilor egalității și echității sociale constituie componente obligatorii ale oricărui act legislativ.

În realizarea politicii în domeniul asigurărilor sociale de stat, legiuitorul, în limitele atribuțiilor ce-i revin, este în drept să opteze pentru diverse soluții de reglementare și concretizare a conținutului drepturilor sociale și economice, însă el este obligat să respecte principiile echității sociale și egalității, care în societatea modernă reprezintă valori supreme.

La determinarea temeiurilor juridice, condițiilor de stabilire și plată a pensiilor, modalităților de calculare a cuantumului pensiei legiuitorul are obligația de a ține cont de faptul că asigurările sociale stabilite anterior nu pot fi anulate fără a fi substituite prin măsuri echivalente. Noile prevederi legale se vor aplica numai pentru viitor și numai față de persoanele care au solicitat acordarea pensiei după intrarea acestora în vigoare, fără a se aduce atingere drepturilor de pensie stabilite anterior.

Potrivit Legii privind pensiile de asigurări sociale de stat, dreptul la pensie este imprescriptibil. Cetățenii vor fi asigurați cu pensii de stat în cazul în care ei se află în imposibilitatea de a avea un câștig sau în cazul privării de această posibilitate din cauza vîrstei, stării sănătății sau a pierderii susținătorului, aceste circumstanțe fiind calificate ca riscuri sociale și servind drept temei pentru exercitarea dreptului de pensie.

Legislația în vigoare prevede de asemenea că cetățeanul are dreptul

la pensie pentru vechime în muncă, cuantumul căreia depinde direct de nivelul de salarizare și de caracterul activității social-utile prestate.

Data fiind importanța activității în autoritățile publice, legiuitorul constituant a considerat necesar să atribuie deputaților în Parlament, membrilor Guvernului, funcționarilor publici și aleșilor locali un statut juridic special, consfințindu-l în art.56 alin.(2), art.68-71, art.98-100, art.112, art.113 din Constituție, precum și în legile despre statutul acestor categorii de persoane.

Statutul juridic al categoriilor respective de persoane este determinat de nivelul juridico-organizatoric al organelor în care acestea activează, de caracterul și complexitatea activității prestate, de responsabilitățile și exigențele de calificare pe care această activitate le implică.

Pentru a beneficia de pensia pentru vechime în muncă, contribuabilul trebuie să întrunească următoarele condiții: atingerea vârstei de pensionare, specificată în art.41 alin.(1), realizarea stagiului total de cotizare, prevăzut la art.42 alin.(1), și, în mod obligatoriu, realizarea stagiului de cotizare în funcția respectivă.

Pînă la modificarea Legii privind pensiile de asigurări sociale de stat, asigurarea cu pensii a acestor categorii de persoane era reglementată prin legile despre statutul deputatului în Parlament, serviciului public, privind garanțiile sociale ale membrilor de Guvern în cazul demisionării, reorganizării Guvernului sau expirării mandatului său și privind statutul alesului local.

În scopul unificării dispozițiilor legale privind pensiile, legiuitorul a modificat Legea privind pensiile de asigurări sociale de stat și a grupat într-un capitol dispozițiile ce reglementează condițiile de stabilire și plată a pensiei deputaților în Parlament, membrilor Guvernului, funcționarilor publici și aleșilor locali, excluzînd totodată normele respective din legile privind statutul acestor categorii de persoane.

Prin modificările operate însă legiuitorul a instituit condiții noi de stabilire și plată a pensiei, prin care a diminuat protecția socială a acestor categorii de persoane, stipulată prin legile anterioare. Astfel, prin art.43, art.44 și art.46 din Legea nr.156-XIV legiuitorul a micșorat cuantumul pensiei stabilit anterior de la 75% și 65% pînă la 42%, calculat în condițiile legii.

Așadar, Curtea relevă că noile dispoziții de pensionare, instituite prin art.I pct.22 din Legea nr.358-XV, diminuează protecția socială a categoriilor respective de persoane, încalcă dreptul lor la pensie pentru vechime în muncă și principiul universal al respectării drepturilor dobîndite în mod licit.

Aceste dispoziții legale încalcă, de asemenea, prevederile art.54 din Constituție, conform cărora în Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

5. Potrivit art.140 din Constituție, art.28 alin.(1) și alin.(2) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, actele Curții Constituționale sînt acte oficiale și executorii pe întreg teritoriul țării, pentru toate autoritățile publice și pentru toate persoanele juridice și fizice. Actele normative declarate neconstituționale devin nule și nu se aplică din momentul adoptării hotărîrii respective a Curții Constituționale.

Actele legislative privind asigurarea cu pensii au făcut obiectul controlului constituționalității. Curtea a subliniat că normele privind protecția de stat, asigurarea materială și socială, inclusiv asigurarea cu pensii, consfințite în legile anterioare, nu pot fi anulate sau

modificate.

La adoptarea Legii nr.358-XV legiuitorul n-a ținut cont de concluziile cuprinse în hotărârile nr.9 din 3 martie 1997*, nr.38 din 15 decembrie 1998**, nr.19 din 29 aprilie 1999***, nr.27 din 18 mai 1999****, nr.58 din 9 noiembrie 1999*****, nr.4 din 27 ianuarie 2000*****, nr.46 din 25 octombrie 2001*****, prin care Curtea Constituțională s-a pronunțat asupra constituționalității actelor legislative ce reglementează problema pensiilor.

* M.O., 1997, nr.18, art.6.

** M.O., 1999, nr.1-2, art.2.

*** M.O., 1999, nr.48-49, art.28.

**** M.O., 1999, nr.56-58, art.38.

***** M.O., 1999, nr.128-129, art.69.

***** M.O., 2000, nr.14-16, art.7.

***** M.O., 2001, nr.136-138, art.38.

Prin Hotărîrea nr.4 din 27 ianuarie 2000, Curtea a calificat drept neconstituționale modificările operate într-un șir de acte legislative, care au diminuat garanțiile sociale ale unor categorii de cetățeni, inclusiv ale funcționarilor publici, relevînd că diminuarea cuantumului pensiei sau suspendarea plății pensiei sînt posibile numai în cazurile în care la stabilirea ei au fost comise abuzuri sau încălcări ale legii.

6. Dispozițiile art.48 alin.(1) lit.b) din Legea nr.156-XIV, conform căroră persoanelor specificate în art.43, art.44 și art.46 care realizează venituri pasibile de asigurări sociale de stat, pînă la atingerea vîrstei de pensionare prevăzute la art.41 alin.(1), pensiile nu li se plătesc, vin în contradicție cu art.16, art.43, art.47 alin.(2) și art.54 din Constituție. Ele contravin de asemenea art.17, art.23 și art.57 alin.(4) din aceeași lege (nr.156-XIV), potrivit căroră pensionarilor care realizează venituri pasibile de asigurări sociale de stat pensia li se plătește integral.

Curtea Constituțională s-a pronunțat și asupra acestui aspect al problemei în hotărârile nr.9 din 3 martie 1997, nr.27 din 18 mai 1999, nr.58 din 9 noiembrie 1999, nr.46 din 25 octombrie 2001, subliniind că îngrădirea dreptului pensionarilor ce realizează alte venituri de a primi pensia stabilită nu numai că este contrară dispozițiilor art.43 din Constituție, dar și anihilează însăși destinația și sensul asigurării cu pensii. Dreptul la pensie, fiind un drept constituțional, nu poate fi supus restricțiilor, iar persoana care beneficiază de alte venituri, care-i asigură un nivel de trai decent, nu poate fi privată de dreptul de a primi pensia stabilită anterior.

Dispozițiile art.48 alin.(1) lit.(b) din Legea nr.156-XIV contravin de asemenea normelor internaționale privind dreptul la muncă.

Conform art.7 și art.23 din Declarația Universală a Drepturilor Omului, toți oamenii sînt egali și au dreptul, fără deosebire, la protecție egală împotriva oricărei discriminări și împotriva oricărei provocări la o astfel de discriminare și orice persoană are dreptul la muncă, la libera alegere a muncii.

Pactul internațional cu privire la drepturile economice, sociale și culturale, în art.2 alin.2 și în art.6, stipulează că statele aderente se angajează să garanteze dreptul la muncă, ce cuprinde dreptul pe care îl are orice persoană de a obține posibilitatea să-și cîștige existența printr-o muncă liber aleasă sau acceptată și vor lua măsuri potrivite pentru garantarea acestui drept.

Conform acestor acte internaționale, stipulațiile legislației care prevăd vîrsta ca temei pentru încetarea relațiilor de muncă, dacă ea nu constituie o cerință de calificare, se apreciază ca limitare a

drepturilor în domeniul muncii și al activităților.

7. Dispozițiile art.47 și art.48 alin.(2) din Legea nr.156-XIV, potrivit cărora de sporul la pensie beneficiază numai persoanele asigurate cărora li s-a stabilit pensia conform art.44 și art.46 din lege, adică funcționarii publici și aleșii locali, și sporul la pensie se plătește numai persoanelor care nu realizează venituri pasibile de asigurări sociale de stat, contrazic art.16 din Constituție și principiul unificării condițiilor de stabilire și plată a pensiilor. Astfel, deputații în Parlament, membrii Guvernului, precum și categoriile de persoane, cărora pensia le-a fost stabilită pînă la 1 ianuarie 2004, data intrării în vigoare a art.I pct.22 din Legea nr.358-XV, sînt lipsiți de dreptul de a primi spor la pensie.

8. Potrivit dispozițiilor art.50 alin.(2) lit.a) și b) din Legea nr.156-XIV, deputaților în Parlament, membrilor de Guvern, persoanelor care au ocupat funcții în serviciul public sau au activat în funcția de președinte, vicepreședinte al consiliului raional (județean) sau primar pensia stabilită pînă la 1 ianuarie 2004 li se plătește integral numai în cazul în care ei nu realizează venituri pasibile de asigurări sociale de stat. Persoanelor care realizează astfel de venituri pînă la atingerea vîrstei de pensionare prevăzute la art.41 alin.(1) pensiile nu li se plătesc, iar după atingerea vîrstei de pensionare pensiile se plătesc în cuantum de 50%.

Referitor la aceste dispoziții, care reglementează modalitatea de plată a pensiilor unor categorii de persoane stabilite pînă la 1 ianuarie 2004, Curtea Constituțională reține următoarele.

Dreptul subiectiv, constituit în baza unei legi anterioare, nu poate fi atins de cel născut sub imperiul unei legi posterioare. Legea nouă nu este susceptibilă aplicării unor fapte din trecut, cazurile contrare intrînd în contradicție cu art.22 din Constituție. Conform regulii generale, legea nouă poate modifica regimul juridic al dreptului anterior, îl poate suprima sau îl poate înlocui cu un alt drept, însă legea nouă nu poate desființa modalitatea prin care legea anterioară a instituit dreptul respectiv și efectele lui. De remarcat în context că art.6 din Codul civil al Republicii Moldova stipulează expres că legea civilă nu are caracter retroactiv.

Curtea relevă că prevederile art.50 alin.(2) lit.a) și b) sînt contrare principiului neretroactivității legii și diminuează nivelul protecției sociale dobîndit anterior.

Pentru aceleași motive sînt neconstituționale și dispozițiile alin.(3) din art.50 al Legii nr.156-XIV, care stipulează că drepturile de pensie stabilite persoanelor specificate la alin.(2) pot fi reexamineate în condițiile prevăzute la art.43, 44, 46 și 47.

Dispozițiile art.50 alin.(2) lit.b), potrivit cărora persoanelor pensionate pînă la adoptarea legii noi, care dispuneau de dreptul de a lucra (de a realiza venituri pasibile de asigurări sociale de stat) și de a primi pensia integral, pensiile li se plătesc doar în mărime de 50% din pensia stabilită, contravin art.16 și art.54 din Constituție. Curtea observă de asemenea că aceste dispoziții nu corelează cu dispozițiile art.48 alin.(1) lit.c) din Legea nr.156-XIV, potrivit cărora persoanelor pensionate după 1 ianuarie 2004, care realizează venituri pasibile de asigurări sociale de stat după atingerea vîrstei de pensionare, pensia li se plătește integral.

Avînd în vedere argumentele expuse, Curtea constată că art.43, art.44 alin.(1) și alin.(2), art.46, art.47, art.48 alin.(1) lit.a) și b) și alin.(2) și art.50 alin.(2) și alin.(3) din Legea nr.156-XIV, modificată și completată prin Legea nr.358-XV, contravin dispozițiilor art.16, art.22, art.43, art.47 și art.54 din Constituție.

9. Potrivit art.31 alin.(1) și alin.(3) din Legea cu privire la

Curtea Constituțională, art.6 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională examinează numai chestiuni ce țin de competența sa, stabilindu-și ea însăși limitele de competență.

Semnatarul sesizării, deputatul în Parlament Iulian Glavan, contestă art.I pct.22 din Legea nr.358-XV integral, însă nu aduce argumente de neconstituționalitate asupra art.44 alin.(3), art.45, art.48 alin.(1) lit.c), art.49 și art.50 alin.(1) din capitolul VI al Legii nr.156-XIV. Pentru acest motiv Curtea nu supune controlului constituționalității aceste dispoziții, remarcînd în context că ele sînt indubitabile sub raport constituțional.

10. După cum s-a menționat, completînd Legea nr.156-XIV cu capitolul VI, prin care a instituit condiții noi privind stabilirea și plata pensiilor deputaților în Parlament, membrilor Guvernului demisionați, funcționarilor publici și aleșilor locali, apreciate de Curtea Constituțională drept neconstituționale, legiuitorul, prin art.II-V din Legea nr.358-XV, a modificat legile nr.39-XIII, nr.443-XIII, nr.760-XIV și nr.768-XIV, care reglementează statutul juridic al acestor categorii de persoane.

În temeiul art.6 alin.(2) și (3) din Codul jurisdicției constituționale, Curtea extinde controlul constituționalității asupra prevederilor art.II, art.III, art.IV și art.V din Legea nr.358-XV, care se află în raport direct cu normele contestate în sesizări.

Din legile nr.39-XIII, nr.443-XIII, nr.760-XIV și nr.768-XIV, care determină statutul deputatului în Parlament, al funcționarului public, garanțiile sociale ale membrilor de Guvern demisionați și statutul alesului local, au fost excluse un șir de articole sau alineate relevante în sensul obiectului prezentei hotărîri.

Astfel, au fost excluse următoarele prevederi:

din Legea nr.39-XIII - art.29, care reglementa modalitatea de stabilire a pensiilor deputaților în Parlament;

din Legea nr.443-XIII - alineatele (5) și (7) ale art.25, care stipulau dreptul la pensie al funcționarilor publici; art.29, care prevedea dreptul la demisie și reglementa condițiile demisiei funcționarului public, și art.29/2, care prevedea sursele de finanțare și indexare a pensiilor funcționarilor publici; în alin.(1) lit.i) și în alin.(3) ale art.28 dispoziția privind demisia funcționarului public din propria inițiativă, ca temei de încetare a serviciului public, a fost înlocuită cu dispoziția privind concedierea în legătură cu obținerea dreptului la pensie;

din Legea nr.760-XIV - articolele 3-8, care reglementau pensionarea membrilor de Guvern în cazul demisionării, reorganizării Guvernului sau expirării mandatului său;

din Legea nr.768-XIV - art.26, care reglementa condițiile de pensionare a aleșilor locali.

Potrivit noilor prevederi legale, pensia stabilită deputaților în Parlament, membrilor Guvernului, funcționarilor publici și aleșilor locali se plătește integral cu condiția încetării exercitării funcțiilor deținute.

Prin aceste prevederi legiuitorul a stabilit temeiuri noi pentru încetarea exercițiului funcției, ceea ce contravine art.69 alin.(2) și art. 101 din Constituție, art.2 alin.(6)-(9) din Legea despre statutul deputatului în Parlament, art.29 din Legea cu privire la Guvern, art.5 alin.(4) din Legea privind statutul alesului local și art.28 din Legea serviciului public.

Încetarea exercițiului funcției se produce în cazurile concrete specificate în actele legislative precitate. Or, acestea nu prevăd că stabilirea pensiei constituie un temei juridic pentru încetarea exercițiului funcției. O astfel de dispoziție nu conține nici Codul

muncii (art.82, art.83 și art.86).

Pentru considerentele expuse, în temeiul art.140 din Constituție, art.26 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, art.6 alin.(2) și (3), art.61, art.62 lit.a) și art.68 din Codul jurisdicției constituționale,

Curtea Constituțională

HOTĂRĂȘTE:

1. Se declară neconstituționale art.43, art.44 alin.(1) și alin.(2), art.46, art.47, art.48 alin.(1) lit.a) și b) și alin.(2), art.50 alin.(2) și alin.(3) din Legea nr.156-XIV "Privind pensiile de asigurări sociale de stat" în redacția Legii nr.358-XV și art.II, art.III, art.IV și art.V din Legea nr.358-XV din 31 iulie 2003 "Pentru modificarea și completarea unor acte legislative".

2. Prezenta Hotărîre este definitivă, nu poate fi supusă nici unei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în "Monitorul Oficial al Republicii Moldova".

PREȘEDINTELE
CURȚII CONSTITUȚIONALE

Victor PUȘCAȘ

Chișinău, 30 martie 2004.
Nr.9.